

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2024 m. vasario 2 d. Nr. 21RE1-36 (AG1-325/08-2023)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Edvardo Juciaus, Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Karinės Zavgorodnajos, sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei, dalyvaujant pareiškėjo V. M. atstovei advokato padėjėjai Brigitai Lozoraitytei, atsakovės Kauno rajono savivaldybės administracijos atstovui Ainiui Piškinui, trečiajam suinteresuotam asmeniui A. J.,

viešajame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka, surengtame nuotoliniu būdu naudojant Microsoft Teams programinę įrangą, išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo V. M. skundą atsakovei Kauno rajono savivaldybės administracijai dėl Kauno rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-11-13 rašte Nr. SR-2574 išdėstyto sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus, trečiasis suinteresuotas asmuo A. J.,

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas V. M. Komisijos prašo pripažinti neteisėtu Kauno rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-11-13 rašte Nr. SR-2574 išdėstytą sprendimą, kuriuo atsisakoma nagrinėti pareiškėjo prašymą dėl būsto pritaikymo neįgaliojo poreikiams (toliau – ir Sprendimas) ir įpareigoti atsakovę pareiškėjo 2023-10-16 Prašymą pritaikyti būstą (toliau – Prašymas) išnagrinėti iš naujo (b. l. 1-3).

Skunde nurodo, kad atsakovė skundžiamu Sprendimu informavo pareiškėją, jog jo Prašymas dėl būsto pritaikymo neįgaliojo poreikiams toliau nebus nagrinėjamas, nes Savivaldybės Socialinės paramos skyrius 2023-10-30 gavo bendrasavininkės A. J. raštą (toliau – ir Nesutikimas), kuriame išdėstytas nesutikimas dėl buto (*duomenys neskelbtini*), Kauno r., pritaikymo neįgaliojo poreikiams. Pažymi, kad Sprendime nurodytas teisinis pagrindas – Būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. A1-103 „Dėl būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Aprašas), 27 p., būstas turi atitikti Tvarkos apraše keliamus reikalavimus, t. y. turi būti pateiktas būsto bendrasavininkio sutikimas, kad jam priklausantis būstas būtų pritaikytas neįgaliojo specialiesiems poreikiams.

Pažymi, kad bendraturtė A. J. 2023-10-23 davė sutikimą dėl buto (*duomenys neskelbtini*), Kauno r., pritaikymo neįgaliojo pareiškėjo poreikiams, todėl atsisakyti toliau nagrinėti pareiškėjo prašymo nebuvo pagrindo, nes jis atitiko Aprašo 27 p. reikalavimus.

Nurodo, kad atsisakymas nagrinėti pareiškėjo prašymą prieštarauja esamam sutikimui ir teisės normoms: A. J. 2023-10-23 sutikimas (toliau – ir Sutikimas) yra vienašalis sandoris, o iš vienašalio sandorio kyla pareigos jį sudariusiam asmeniui, kitiems asmenims iš vienašalio sandorio kyla pareigos tik įstatymų nustatytais atvejais arba kai tie asmenys sutinka (Civilinio kodekso (toliau – CK) 1.63 str. 4 d.). Skunde pareiškėjas remiasi teismų praktika, aiškinančia sandorio sampratą bei nurodančia, kad pagrindas nesiremti sudarytu vienašaliu sandoriu ir iš jo kylančiais padariniais yra tik tuo atveju, jeigu vienašalis sandoris būtų pripažintas negaliojančiu. Pažymi, kad A. J. 2023-10-23 sutikimas nėra pripažintas negaliojančiu, todėl nėra teisinio pagrindo juo nesivadovauti. Nurodo, kad vėlesnis trečiojo suinteresuoto asmens pateiktas nesutikimas nedaro pirmesnio išduoto sutikimo negaliojančiu.

Pareiškėjo atstovė posėdžio metu palaikė skunde nurodytus argumentus ir papildomai paaiškino, kad trečiojo suinteresuoto asmens Nesutikimo atsakovė turėjo nevertinti ir atmesti, nes nepateiktas teismo sprendimas, kuriuo būtų panaikintas pirminis sutikimas. Nurodė, kad yra nustatyta gyvenamojo namo ir žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), Kauno r., naudojimosi tvarka: planuojamo pritaikymo darbai būtų atliekami pareiškėjo naudojamoje patalpoje 1-6, o komunikacijų įvadas montuojamas per pareiškėjui priklausančią žemės sklypo dalį.

Atsakovė Kauno rajono savivaldybės administracija (toliau – ir Savivaldybė) atsiliepime į pareiškėjo skundą prašo V. M. skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 78-81).

Atsiliepime į skundą pažymi, kad Savivaldybės Socialinės paramos skyrius Sprendime nurodė, kad jis yra priimtas vadovaujantis Aprašo 27 papunkčiu, kuriame konstatuota, kad būstas turi atitikti Apraše keliamus reikalavimus, t. y. turi būti pateiktas būsto bendrasavininko sutikimas, kad jam priklausantis būstas būtų pritaikytas neįgaliojo specialiesiems poreikiams.

Paaiškina, kad iš pateiktų Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus dokumentų matyti, kad gyvenamojo namo bendraturtė A. J. 2023 m. spalio 23 d. davė sutikimą, kad būstas, (*duomenys neskelbtini*), Kauno r., būtų pritaikytas neįgaliojo V. M. poreikiams. Savivaldybės Socialinės paramos skyrius 2023-10-30 gavo A. J. (bendrasavininkės) pareiškimą, kuriame išreiškia nesutikimą, kad būtų pritaikomas būstas, esantis adresu (*duomenys neskelbtini*), pagal V. M. poreikius. Savivaldybės Socialinės paramos skyrius Sprendime nurodė, kad jis yra priimtas vadovaujantis Aprašo 27 papunkčiu, būstas turi atitikti Apraše keliamus reikalavimus, t. y. turi būti pateiktas būsto bendrasavininko sutikimas, kad jam priklausantis būstas būtų pritaikytas neįgaliojo specialiesiems poreikiams. Remiantis CK 4.82 str. 1 dalimi būtų ir kitų patalpų savininkams bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausau namo bendro naudojimo patalpos, pagrindinės namo konstrukcijos, bendrojo naudojimo mechaninė, elektros, sanitarinė–techninė ir kitokia įranga. Taip pat remiantis CK 4.76 str. kiekvienas iš bendraturčių proporcingai savo daliai turi teisę į bendro daikto (turto) duodamas pajamas, atsako tretiesiems asmenims pagal prievolės, susijusias su bendru daiktu (turtu), taip pat privalo apmokėti išlaidas jam išlaikyti ir išsaugoti, mokesčiams, rinkliavoms ir kitoms įmokoms. CK 4.83 str. 1 d. nurodyta, jog buto ir kitų patalpų savininkas (naudotojas) turi teisę naudotis gyvenamojo namo bendrojo naudojimo objektais pagal jų funkcinę paskirtį, nepažeisdamas kitų patalpų savininkų (naudotojų) teisių ir teisėtų interesų. Išvada – kad be būsto bendrasavininko sutikimo būstas negali būti pritaikytas neįgaliojo specialiesiems poreikiams.

Pažymi, kad Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus nurodymas nenagrinėti V. M. prašymo yra motyvuotas ir pagrįstas, nurodyta dokumento nenagrinėjimo priežastis ir teisės aktas, kurie yra aiškūs, konkretūs, todėl nėra pagrindo pripažinti sprendimą neteisėtu, kuriuo atmestas prašymas dėl būsto pritaikymo pagal neįgaliojo poreikius.

Trečiasis suinteresuotas asmuo A. J. atsiliepime į pareiškėjo skundą ir patikslintame atsiliepime į skundą nurodo, kad nesutinka su V. M. skundu ir siūlo ginčą spręsti taikiai (b. l. 67, 71).

Nurodo, kad turi teisę atsisakyti 2023-10-23 pasirašyto sutikimo, nes jo pasirašymo dieną Savivaldybėje egzistavo esminė šalių nelygybė, pasinaudota jos nepatyrimu, nesuteikta pakankama

informacija apie tai, kokie darbai bus atliekami ir kaip buto pritaikymas neįgaliojo poreikiams paveiks jos buitį.

Pažymi, kad 2023-10-10 tarp A. J. ir pareiškėjo pasirašytas susitarimas dėl naudojimosi nekilnojamoju daiktu tvarkos nustatymo (patvirtintas notaro), todėl Savivaldybės pateiktas pasirašyti 2023-10-23 sutikimo tekstas yra nelogiškas ir klaidinantis, nes A. J. priklausantis butas negali būti pritaikytas neįgaliojo pareiškėjo poreikiams.

Nurodo, kad jai nebuvo pateiktas projektas, brėžiniai ar pasiūlymas, todėl neaišku, kas laikytina pritaikymu neįgaliojo poreikiams.

Atkreipia dėmesį, kad sutiktų su taikiu ginčo sprendimu, jeigu pareiškėjas kreiptųsi į atsakovę su nauju prašymu ir jame nuodytų, kokius darbus ketina atlikti pritaikant butą neįgaliojo poreikiams; jeigu jie susiję su statybos ir remonto darbais – turi būti atliekami projektavimo darbai; A. J. turi būti supažindinta su galimais pakeitimais ir tada būtų sprendžiamas A. J. sutikimo davimo klausimas; jeigu pakeitimai susiję su namo šalto vandens ir kanalizacijos klausimais – pageidauja juos spręsti bendrai.

Nurodo, kad yra socialiai remtina, turi du nepilnamečius vaikus.

Posėdžio metu papildomai paaiškino, kad nesutinka su būsto pritaikymu neįgaliojo poreikiams, nes sužinojo, kad bus atliekamas didesnis poveikis bendrajai nuosavybei nei buvo nurodyta duodant pirminį sutikimą; niekas neišaiškino konkrečios planuojamų atlikti darbų apimties, iš nuogirdų žino, kad bus įrengiami kanalizacijos įvadai netoli geriamo vandens šulinio, mano, kad tai gali turėti įtakos parduodant turimą nekilnojamąjį turtą; taikus susitarimas nepasiektas. Patvirtino, kad Nesutikimu ji išreiškė valią paneigti prieš tai duotą sutikimą.

Skundas tenkintinas

Byloje ginčas kilo dėl Kauno rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-11-13 rašte Nr. SR-2574 išdėstyto sprendimo, kuriuo atsisakoma tęsti prašymo pritaikyti būstą neįgaliojo poreikiams, teisėtumo (b. l. 27).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas Savivaldybės Raudondvario seniūnijai pateikė 2023-10-16 Prašymą pritaikyti būstą (b. l. 4 – 6), kuriame nurodė, kad visus būsto pritaikymo darbus organizuos savarankiškai. Nurodė, kad reikalingas šis būsto pritaikymas – dušo kabina su dušu ir tualetas. Pareiškėjas pateikė 2023-10-16 savo sutikimą pritaikyti butą neįgaliojo poreikiams (b. l. 7), Neįgaliojo pažymėjimą (b. l. 10), Medicinos dokumentų išrašą (b. l. 11). Gyventojų registro duomenimis V. M. deklaruota gyvenamoji vieta – *(duomenys neskelbtini)* Kauno r. (b. l. 12).

Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašo (aktualus 2023-10-20) duomenimis gyvenamasis namas (vieno buto pastatas) *(duomenys neskelbtini)*, Kauno r. (unik. Nr. *(duomenys neskelbtini)*) nuosavybės teise priklauso pareiškėjui V. M. (1/4 dalis) ir trečiajam suinteresuotam asmeniui A. J. (3/4 dalis). Nuo 2023-10-13 įregistruotas susitarimas dėl naudojimosi nekilnojamoju daiktu: pastatu ir žemės sklypu, esančiais *(duomenys neskelbtini)*, Kauno r. (b. l. 13, 14, 105-128).

Pareiškėjui pagal 2023-03-02 Asmens aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis (trumpalaikiu materialiuoju turtu) sutartį Nr. A6-03-1035 suteikta sudedama vonia (b. l. 15, 16); pagal 2023-01-11 Asmens aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis (trumpalaikiu materialiuoju turtu) sutartį Nr. A6-03-195 suteikta dušo kėdė (mažesnėms dušo kabinoms) (b. l. 17, 18); pagal 2022-06-20 Asmens aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis (trumpalaikiu materialiuoju turtu) sutartį Nr. A6-03-2576 suteikta naktipuodžio kėdutė be ratukų (b. l. 19, 20); pagal 2021-09-29 Asmens aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis (trumpalaikiu materialiuoju turtu) sutartį Nr. A6-03-3850 suteiktas universalus vežimėlis su nuimamais galiniais varomais ratais (b. l. 21, 22); pagal 2021-09-29 Asmens aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis (trumpalaikiu materialiuoju turtu) sutartį Nr. A6-03-3851 suteiktas atviro tipo alkūninis ramentas (b. l. 23, 24).

Savivaldybei pateiktas 2023-10-23 A. J. pasirašytas sutikimas, kuriuo išreiškia sutikimą, kad jai priklausantis nekilnojamas būstas (*duomenys neskelbtini*), Kauno r., būtų pritaikytas neįgaliojo V. M. poreikiams (b. l. 25).

Savivaldybėje gautas 2023-11-10 (reg. Nr. 6R-7772) A. J. 2023-10-30 Nesutikimas, kuriame ji nurodo, kad nesutinka, jog jai nuosavybės teise priklausantis būstas būtų pritaikomas neįgaliojo V. M. poreikiams (b. l. 26, 83). Atsakovės sprendimas dėl pareiškėjo būsto pritaikymo neįgaliojo poreikiams iki šio dokumento gavimo dienos nebuvo priimtas.

Kauno rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius 2023-11-13 raštu Nr. SR-2574 informavo pareiškėją, kad jo prašymas toliau nebus nagrinėjamas, nes Savivaldybės Socialinės paramos skyrius 2023-10-30 gavo bendrasavininkės A. J. raštą, kuriame išdėstyta nesutikimas dėl buto (*duomenys neskelbtini*), Kauno r. pritaikymo neįgaliojo poreikiams. Sprendimas nenagrinėti pareiškėjo prašymą grindžiamas Būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. A1-103 „Dėl būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Aprašas), 27 p., kuriame nustatyta, kad būstas turi atitikti Tvarkos apraše keliamus reikalavimus, t. y. turi būti pateiktas būsto bendrasavininkio sutikimas, kad jam priklausantis būstas būtų pritaikytas neįgaliojo specialiesiems poreikiams (b. l. 27).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, Būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. A1-103 „Dėl būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija 2023-04-01 - 2023-12-31) (nuo 2024-01-01 - Būsto pritaikymo asmeniui su negalia poreikio nustatymo, būsto pritaikymo ir finansavimo tvarkos aprašas). Šių teisės aktų nuostatose yra nustatyta būsto pritaikymo neįgaliesiems pagrindai ir tvarka.

Aprašas (skundžiamo Sprendžiamo priėmimo metu galiojo 2023-04-01 – 2023-12-31 redakcija) nustatė asmenų grupę, kuri turi teisę į būsto pritaikymą, taip pat, būsto pritaikymo prioritetus, eiliškumą ir pakartotinį būsto pritaikymą, būsto pritaikymo organizavimo būdus ir reikalavimus būsto pritaikymo darbams, savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytos Būsto pritaikymo komisijos funkcijas, būsto pritaikymo poreikio vertinimo ir nustatymo, nustatytos formos Prašymo pritaikyti būstą pateikimo ir nagrinėjimo tvarką, reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų būstui pritaikyti naudojimo, būsto pritaikymo išlaidų planavimo ir finansavimo tvarką, nustatytos formos Paraiškos skirti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų būsto pritaikymui finansuoti atitinkamais metais pateikimo ir nagrinėjimo tvarką, atsiskaitymo už lėšų panaudojimą tvarką, savarankiškai atlikto būsto pritaikymo išlaidų kompensavimo bei būstų keitimo kainų skirtumo padengimo tvarką, būsto pritaikymo darbų vykdymo ir priėmimo tvarką.

Įvardintu teisiniu reguliavimu įgyvendinama viena iš socialinės politikos priemonių – siekti asmenų su negalia savarankiškumo ir socialinės integracijos tenkinant asmenų su negalia specialiuosius poreikius ir pritaikant asmenų su negalia būstą ir jo aplinką; vienu iš uždavinių minėtam tikslui pasiekti - mažinti asmenų su negalia socialinę izoliaciją ir didinti fizinės aplinkos prieinamumą.

Pareiškėjas Prašyme įvardija būsto pritaikymo apimtį – dušo kabina su dušu ir tualetas. Iš byloje esančių Asmens aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis (trumpalaikiu materialiuoju turtu) sutarčių (b. l. 15-20), matyti, kad pareiškėjui yra suteiktos laikinos techninės pagalbos priemonės: sudedama vonia, dušo kėdė (mažesnėms dušo kabinoms) ir naktipuodžio kėdutė be ratukų, ir tai patvirtina prašomo būsto pritaikymo apimties poreikį ir reikšmingumą.

Byloje nėra ginčo, kad pareiškėjas atitinka asmens, turinčio teisę į būsto pritaikymą pagal Aprašo 3 p., kriterijus.

Ginčui aktualios Aprašo redakcijos 12 punkte nustatyta, kad būsto pritaikymo poreikį asmeniui nustato Būsto pritaikymo komisija, sudaryta iš savivaldybės administracijos paskirtų

specialistų ir Neįgaliųjų reikalų departamento paskirtų neįgaliųjų nevyriausybinų organizacijų deleguotų atstovų (nuo 2024-01-01 – Būsto pritaikymo poreikį asmeniui nustato Komisija, sudaryta iš savivaldybės administracijos ir (ar) socialinių paslaugų centrų paskirtų specialistų bei Agentūros paskirtų nevyriausybinų organizacijų, atstovaujančių asmenims su negalia, deleguotų atstovų, 12 p.). Būtent šios Būsto pritaikymo komisijos kompetencijai priskirta funkcija - priimti sprendimą tenkinti (arba netenkinti) būsto pritaikymo poreikį (Aprašo 13.2. pp).

Ginčui aktualios Aprašo redakcijos 16 punkte nustatyta, kad Savivaldybės administracija priima asmenų ar asmens atstovų prašymus ir konsultuoja asmenis ar atstovus dėl būsto pritaikymo darbų organizavimo būdų, tvarkos ir kitais su būsto pritaikymu susijusiais klausimais; 17 p. nurodyta, kad asmuo ar atstovas pateikia prašymą asmens nuolatinės gyvenamosios vietos savivaldybės administracijai. Šiuo atveju prašymas pateiktas Kauno rajono savivaldybės administracijos Raudondvario seniūnijai.

Komisija pažymi, kad įvardintas teisinis reglamentavimas nustato kompetenciją priimti Apraše įvardintus sprendimus Būsto pritaikymo komisijai; Savivaldybės administracijai priskirta atlikti tik Apraše nurodytas pasirengimo ir kitas procedūras, tačiau Komisijos vertinimu, skundžiamas Sprendimas pareiškėjui užkerta kelią tolimesniam Prašymo nagrinėjimui ir sprendimo priėmimui, pareiškėjui sukelia teises pasekmes, todėl laikytinas skundžiamu viešojo administravimo subjekto administraciniu sprendimu.

Tiek ginčui aktualios Aprašo redakcijos, tiek nuo 2024-01-01 galiojančios Aprašo redakcijos 18 p. nurodomi dokumentai, kuriuos Savivaldybės administracijai privalo pateikti asmenys; be kita ko, pareiškėjas turi pateikti laisvos formos rašytinį būsto savininko sutikimą leisti pritaikyti jam nuosavybės teise priklausantį būstą, *jei prašoma pritaikyti būstą asmeniui, kuris nėra to būsto savininkas* (nurodomas būsto savininko vardas, pavardė, gimimo data, būsto adresas ir sutikimas leisti pritaikyti jam nuosavybės teise priklausantį būstą), išskyrus atvejį, kai prašoma pritaikyti socialinį ar savivaldybei nuosavybės teise priklausantį būstą (Aprašo 8.4. pp.). Nagrinėjamoje byloje nėra ginčo, kad pareiškėjas yra prašomo pritaikyti asmens su negalia poreikiams būsto, t. y. gyvenamojo namo (vieno buto pastatas) (*duomenys neskelbtini*), Kauno r., savininkas (bendraturtis).

Ginčui aktualios Aprašo redakcijos 27 p., kuriuo atsakovė grindė savo sprendimą, išdėstytą Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus 2023-11-13 rašte Nr. SR-2574, reglamentuojama, kad Savivaldybės administracijai nustačius, kad asmuo ir prašomas pritaikyti būstas atitinka Aprašo 3 ir 14 punktuose keliamus reikalavimus, Būsto pritaikymo komisija atlieka prašomo pritaikyti būsto apžiūrą. Taigi, ši teisės norma nustato ne Savivaldybės administracijos padalinio kompetenciją priimti tam tikrą sprendimą, o įtvirtina konkretaus subjekto – Būsto pritaikymo komisijos – nurodytų veiksmų prielaidą.

Pagal Aprašo 35 p. sprendimą tenkinti (arba netenkinti) būsto pritaikymo poreikį ir sprendimą patvirtinti (arba nepatvirtinti) preliminarų būsto pritaikymo darbų aprašą ir išlaidų sąmatą priimti kompetencija suteikta Būsto pritaikymo komisijai (ne Savivaldybės administracijai).

Komisijos vertinimu, ginčui aktualios Aprašo redakcijos 26 punkte pateikiamas baigtinis pagrindų sąrašas, kai Savivaldybės administracija pareiškėjo prašymo toliau nenagrinėja ir asmuo išbraukiamas iš būsto pritaikymo eilės: jei pagal asmens ar atstovo pateiktus ir savivaldybės administracijos surinktus dokumentus savivaldybės administracija nustato, kad dokumentuose pateiktos informacijos nepakanka arba kad asmuo ar atstovas nepateikė visų reikalingų dokumentų, nurodytų Aprašo 18 punkte, ji raštu informuoja asmenį ar atstavą apie tai, kokios informacijos ir (ar) dokumentų trūksta, ir nurodo terminą šiai informacijai ir (ar) dokumentams pateikti (šis terminas turi būti ne trumpesnis nei 10 darbo dienų nuo savivaldybės administracijos rašto dėl trūkstamų dokumentų išsiuntimo dienos). Jei asmuo ar atstovas prašomos informacijos ir (ar) dokumentų nepateikia iki nurodyto termino arba jei asmens ar atstovo prašymas pateikiamas Būsto pritaikymo komisijai patvirtinus būsto pritaikymo eilę, prašymas toliau nenagrinėjamas ir asmuo išbraukiamas iš būsto pritaikymo eilės. Byloje nėra duomenų, kad atsakovė prašė per nustatytą

terminą pateikti trūkstančių dokumentų, nurodytų Aprašo 18 punkte ir pareiškėjas jų nepateikė; ar prašė papildomos informacijos ir ji nebuvo pateikta; ar kad asmens prašymas buvo pateiktas Būsto pritaikymo komisijai patvirtinus būsto pritaikymo eilę.

Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999-05-11, 2004-12-13 nutarimai, 2004-11-05 išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (žr., pvz. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau - LVAT) 2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012).

Komisija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju atsakovės veikimas ir su juo susijusių klausimų sprendimas yra sietinas su institucijos veikimu viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai yra taikytinos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) normos. Nagrinėjant šį ginčą, svarbu nustatyti, ar atsakovė tinkamai pagal VAĮ nuostatų reikalavimus išnagrinėjo pareiškėjo prašymą, ar turėjo faktinį ir teisinį pagrindą nutraukti asmens su negalia būsto pritaikymo procedūrą, ar priėmė teisėtą sprendimą, ar tinkamai informavo pareiškėją apie prašymo pritaikyti būstą neįgaliojo poreikiams nagrinėjimo rezultatus. Komisijos vertinimu, toks skundžiamo Sprendimo pagrindimas negali būti laikomas tinkamu ir išsamiu.

Atsakovė, gavusi pareiškėjo bendrasavininkės Sutikimą pritaikyti būstą ir po keliolikos dienų Nesutikimą dėl to paties dalyko, nesiaiškino tokios pozicijos pasikeitimo priežasčių, neinformavo apie tai pareiškėjo, o vienpusiškai nutraukė pradėtą procedūrą. Komisijos vertinimu, atsakovė, nagrinėdama pareiškėjo 2023-10-16 Prašymą pritaikyti būstą, išsamiai neištyrė reikšmingų aplinkybių, nesiėmė priemonių prieštaravimams pašalinti, situaciją vertino formaliai, biurokратиškai, neindividualizavo situacijos, o tai nesuderinama su geru viešuoju administravimu.

Kaip jau minėta, pagal Aprašo 18 p. pareiškėjas turi pateikti laisvos formos rašytinį būsto savininko sutikimą leisti pritaikyti jam nuosavybės teise priklausantį būstą, *jei prašoma pritaikyti būstą asmeniui, kuris nėra to būsto savininkas (išskyrus išimtis)*. Atsakovė nepagrindė trečiojo suinteresuoto asmens Sutikimo, Nesutikimo bei Naudojimosi nekilnojamoju daiktu tvarkų (not. Reg. Nr. ML-5728 ir ML-194) teisinės reikšmės priimant sprendimą dėl pareiškėjo Prašymo pritaikyti būstą.

Pareiškėjo atstovė laikosi pozicijos, kad buvo pateikti pareiškėjo bendrasavininkės A. J. du vienašaliai sandoriai – Sutikimas ir Nesutikimas, tačiau Sutikimas nėra atšauktas ar panaikintas teismine tvarka, todėl, pareiškėjos atstovės nuomone, Savivaldybė negalėjo vadovautis Nesutikimu. Komisija nesutinka su šia pareiškėjo atstovės pozicija. Sandoriais laikomi asmenų veiksmai, kuriais siekiama sukurti, pakeisti arba panaikinti civilines teises ir pareigas (CK 1.63 straipsnio 1 dalis). Sandoriai gali būti vienašaliai, dvišaliai ir daugiašaliai (CK 1.63 straipsnio 2 dalis). Vienašaliu laikomas sandoris, kuriam sudaryti būtina ir pakanka vienos šalies valios (CK 1.63 straipsnio 3 dalis). Iš vienašalio sandorio atsiranda pareigos jį sudariusiam asmeniui. Kitiems asmenims iš vienašalio sandorio pareigos atsiranda tik įstatymų nustatytais atvejais arba kai tie asmenys sutinka (CK 1.63 straipsnio 4 dalis). Vienašaliams sandoriams prievolės ir sutartis reglamentuojančios teisės normos taikomos tiek, kiek tai neprieštarauja įstatymams ir vienašalio sandorio esmei (CK 1.63 straipsnio 5 dalis). Esminis sandorio požymis, skiriantis jį nuo kitų teisinių veiksmų, yra jo subjektų valia, nukreipta sukurti, pakeisti arba panaikinti civilines teises ar pareigas. Sandorio sudarymo priežastis paprastai yra sandorį sudarančių asmenų poreikiai (interesai), formuojantys vidinę sandorio dalyvių valią ir nulemiantys sandorio pagrindą (teisinį tikslą). Neturintys esminio valios elemento – siekio sukurti tam tikras civilines teises ir pareigas – veiksmai nėra sandoriai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – LAT) 2015 m. lapkričio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-546-915/2015; 2018 m. lapkričio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-442-313/2018, 44 punktas; 2020 m. vasario 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-3-701/2020, 48 punktas). Šiuo atveju nėra ginčo, kad tiek 2023-10-16 Sutikimas, tiek 2023-10-30 Nesutikimas yra vienašaliai sandoriai, nes juose asmens valia išreikšta pakankamai aiškiai, nedviprasmiškai orientuota į tikslą sukurti tam tikras civilines teises ar pareigas.

Pažymėtina, kad vienašaliai sandoriai yra klasifikuojami pagal atskirus kriterijus, pvz., pagal jų pasibaigimo momentą (pvz., vienašalis sandoris – testamentas – pasibaigia, kai jį sudaręs asmuo savo valią pakeičia nauju testamentu; įgaliojimą galima panaikinti tuo pačiu būdu kaip jis buvo sudarytas, tinkamai informuojant įgaliotinį ir pan.). Komisija nesutinka su pareiškėjo atstovės argumentu, kad pareiškėjo bendraturtė A. J., išreiškusi valią 2023-10-16 Sutikime, jį gali atšaukti/panaikinti tik teismine tvarka. Tokio imperatyvaus vienašalio sandorio panaikinimo pagrindo teisės aktai nenustato, asmens valia, įvertinant pasikeitusias aplinkybes, gali keistis. Įvertinant posėdžio metu A. J. paaiškinimus, jos tikroji valia, išreikšta 2023-10-30 Nesutikime, yra panaikinti 2023-10-16 Sutikimą. Šiuo atveju svarbi aplinkybė yra ir tai, kad tarp abiejų minėtų vienašalių sandorių sudarymo yra trumpas laiko tarpas, be to, byloje nėra duomenų, kad 2023-10-16 Sutikimo pagrindu Savivaldybės administracija ar kitas subjektas būtų priėmęs tam tikrus sprendimus, t. y., sandoriu sukurtos teisinės pasekmės.

Komisijos vertinimu, pareiškėjo atstovės cituojama teismų suformuota praktika, nagrinėjant šį administracinį ginčą netaikytina, nes kasacinio teismo ne kartą konstatuota, kad vienoje byloje priimtas įsiteisėjęs teismo sprendimas kaip teismo precedentas gali būti taikomas kitoje byloje tik tada, kai pastarosios nagrinėjamos bylos esminės faktinės aplinkybės, lemiančios tos pačios teisės taikymą, yra tapačios arba iš esmės panašios, kaip toje byloje, kurioje buvo sukurtas precedentas. Taigi pagrindinis kriterijus, lemiantis jau išnagrinėtoje byloje priimto įsiteisėjusio teismo sprendimo kaip precedento taikymą, yra esminės faktinės bylos aplinkybės, kurių buvimas lemia teisinių santykių kvalifikavimą ir atitinkamų teisės normų taikymą. Teismui konkrečioje nagrinėjamoje byloje nenustačius esminių jos faktinių aplinkybių, kitoje byloje priimto teismo sprendimo kaip precedento taikymas yra negalimas, nes tai neatitiktų teismo precedento taikymo sąlygų (LAT 2020 m. vasario 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-3-701/2020, 61 p.; 2021 m. sausio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-7-611/2021, 58 p.). Cituotoje nutartyje nustatyta faktinė situacija iš esmės skiriasi šioje byloje nustatytais aplinkybėmis, nes ginčo dalyką sudarė vienašalio sandorio – ranka rašyto asmens atsisakymo nuo draudimo išmokos, vengiant teisinės atsakomybės už galimai klaidingų duomenų pateikimą, vertinimas. Šioje administracinėje byloje aptarti vienašaliai sandoriai tiek savo teisine paskirtimi, tiek pasekmių sukūrimo aspektu skiriasi iš esmės, todėl minėtoje LAT byloje pateikti aiškinimai šioje byloje netaikytini.

Komisija pažymi, kad viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai privalo būti tikslūs, suprantami, nedviprasmiški, jų motyvų išdėstymas – adekvatus ir pakankamas, leidžiantis suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Komisija, įvertinusi tai, kas išdėstyta, konstatuoja, kad atsakovės priimtas Sprendimas yra neteisėtas, nes neatitinka esminių VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatytų reikalavimų administraciniam sprendimui bei šiame įstatyme nustatytų piktnaudžiavimo valdžia draudimo, įstatymo viršenybės, objektyvumo principų, todėl yra naikinamas (IAGNTĮ 20 str. 1 d. 2 p.).

Administracinis aktas turi būti panaikintas, jeigu jis neteisėtas dėl to, kad jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą; taip pat, jeigu jį priėmė neįgaliotas viešojo administravimo subjektas (ABTĮ 91 str. 1 d.).

Įvertinus šioje byloje nustatytų aplinkybių ir įrodymų visumą, Komisija daro išvadą, kad Savivaldybė, priimdama skundžiamą Sprendimą, nesilaikė reikalavimo patikrinti faktinius duomenis, kad būtų nustatytos teisiškai reikšmingos aplinkybės, susijusios su pareiškėjo prašymu pritaikyti butą, kad būtų argumentuotai atliktas faktų ir aplinkybių atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimas, ir procedūrų, kurios būtų užtikrinusios objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą, neįvertino teisės aktais priskirtos kompetencijos priimti tokio pobūdžio sprendimą ypatumų. Todėl, nustačius esminius procedūrinius pažeidimus, konstatuotina, kad yra faktinis ir teisinis pagrindas panaikinti Savivaldybės Sprendimą, kuriuo nutrauktas pareiškėjo 2023-10-16 Prašymo pritaikyti būstą nagrinėjimas.

Pažymėtina, kad sprendimas, kuriuo panaikintas viešojo administravimo subjekto priimtas aktas dėl to, jog jame neaiškūs jo priėmimo motyvai, nustatytas tyrimo išsamumo trūkumas, nereiškia, kad viešojo administravimo subjektas yra įpareigojamas priimti priešingą sprendimą – šiuo atveju viešojo administravimo subjektas gali priimti bet kokį sprendimą (ir tokį patį, koks buvo priimtas anksčiau), tačiau jame turi būti aiškiai nurodyti tokio sprendimo priėmimo motyvai (žr., pvz., LVAT 2014-02-04 nutartį administracinėje byloje Nr. A602-120/2014), sprendimas turi būti priimtas tinkamai įgalioto subjekto, prašymo nagrinėjimas turi būti išsamus ir aplinkybių tyrimas individualizuotas.

Atsižvelgiant į ginčo situacijos teisinį reglamentavimą, Komisija sprendžia, kad skundžiamas Sprendimas yra neteisėtas ir nepagrįstas, todėl pareiškėjo skundas tenkintinas pilna apimtimi, Kauno rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-11-13 raštas Nr. SR-2574 naikintinas kaip nepagrįstas ir atsakovė įpareigotina pareiškėjo 2023-10-16 Prašymą pritaikyti būstą nagrinėti iš naujo ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį motyvuotą sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktais, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo V. M. skundą tenkinti.

Panaikinti Kauno rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-11-13 raštą Nr. SR-2574 kaip nepagrįstą.

Įpareigoti Kauno rajono savivaldybės administraciją pareiškėjo V. M. 2023 m. spalio 16 d. Prašymą pritaikyti būstą išnagrinėti iš naujo ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administracinio teismo Kauno rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Karine Zavgorodnaja